

Folkhälsomyndigheten

Remissyttrande

Mottagare

s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

Handläggare

LL-HL
Anna Jansson

Datum

2025-01-22

Vårt ärendenummer

03896-2024

Ert ärendenummer

S2024/01502

Stärkt stöd till anhöriga – Ett mer ändamålsenligt stöd till barn och vuxna som är anhöriga (SOU 2024:60)

Sammanfattning

Folkhälsomyndigheten tillstyrker utredningens samtliga förslag och önskar därutöver lämna följande kommentarer.

Folkhälsomyndighetens kommentarer

Folkhälsomyndigheten utgår i sitt remissyttrande från det övergripande målet för folkhälsopolitiken om att skapa samhällseliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

Folkhälsomyndigheten bedömer att de förslag som utredningen lägger utgör viktiga steg för att stärka förutsättningarna för ett mer ändamålsenligt stöd till barn och vuxna som anhöriga. För att den anhöriga ska kunna orientera sig och för att anhörigstödet verkligen ska vara ett stöd vill Folkhälsomyndigheten lyfta vikten av att man i de åtgärder som vidtas behöver beakta att olika grupper i samhället kan ha olika förutsättningar att ta till sig information och kommunikation. Utifrån ett barn- och jämlikhetsperspektiv behöver därför information till anhöriga vara så lättillgänglig och tydlig som möjligt samt anpassad för den anhörigas ålder och mognad. Det inkluderar också tillgänglighet till information mellan kommunen och hälso- och sjukvården av relevans för den anhöriga.

5.11.1 Socialnämnden ska erbjuda stöd och hjälp till barn som är anhöriga

Folkhälsomyndigheten tillstyrker utredningens förslag om att vårdgivarens ansvar ska förtydligas, så att det tydligt framgår att socialtjänsten har ansvar också för barn. Folkhälsomyndigheten bedömer att denna förändring dock förutsätter att det behöver ske förändringar i befintliga verksamheter, i de fall dessa inte redan har en verksamhet med ett familjeperspektiv och som är anpassad för att möta barns

behov. Utifrån detta vill vi påtala betydelsen av att det ges förutsättningar att skapa jämlika förhållanden oavsett var i landet verksamheten finns och oavsett barnets ålder och individuella förutsättningar.

5.11.2 Hälso- och sjukvårdslagen förtydligas

Folkhälsomyndigheten tillstyrker utredningens förslag om att förtydliga hälso- och sjukvårdens ansvar att som vårdgivare uppmärksamma barn som anhöriga och vid behov ge dem information, råd och stöd, och att detta även ska gälla i de fall barnets syskon drabbas av allvarlig sjukdom eller andra svårigheter. Här bedömer myndigheten att hälso- och sjukvården har en viktig uppgift att utbilda de professioner inom hälso- och sjukvården som ska ha ansvaret att ge information om vård och stöd till barnen. Detta så att den kan anpassas efter barnets ålder och mognad. Det är även viktigt att vårdgivaren aktivt informerar om att detta stöd finns tillgängligt för barn som anhöriga, oavsett ålder och individuella förutsättningar.

5.11.5 Genomförandet av lagstiftningen avseende hälso- och sjukvården behöver följas upp nationellt

En ändamålsenlig uppföljning kan ge värdefull information om både framgångsfaktorer och utmaningar avseende implementeringen men även identifiera dess faktiska effekter. Folkhälsomyndigheten anser att det är viktigt att en framtida uppföljning sätter fokus på jämlika förutsättningar för barn och vuxna som anhöriga oavsett de olika förutsättningar som kan råda.

Folkhälsomyndigheten föreslår att ett motsvarande uppdrag utformas till en lämplig aktör att analysera och följa upp implementeringen avseende lagändringen inom socialtjänsten.

6.6 En informationsportal för anhöriga bör inrättas

Vår bedömning är att Informationsportalen bör integreras i redan befintliga 1177, som är en inarbetad och välkänd kanal för många.

7.3 Konsekvenser för barn

Utredningens bedömning är att samtliga förslag kommer få positiva konsekvenser för barn. För att detta ska bli verklighet är det avgörande att resurser kan avsättas inom socialnämndens och socialtjänstens verksamheter för att anpassa de verksamheter som finns för vuxna så att de också fungerar för barns behov.

Skolan är viktig för att uppmärksamma och identifiera barns svårigheter. Här vill vi särskilt betona förskolans betydelse i att uppmärksamma sådana svårigheter tidigt. Skolan behöver ökad kunskap i att uppmärksamma och identifiera behoven hos barn som anhöriga samt ha ökad kunskap och kännedom om lämpliga insatser som kan tillgodose deras behov, utifrån ålder och förutsättningar.

Beslut i detta ärende har fattats av ställföreträdande generaldirektör Anna Bessö. I den slutliga handläggningen har avdelningschefen Josefin P Jonsson och chefsjuristen Bitte Bråstad deltagit. Enhetschefen Anna Jansson har varit föredragande.

Enligt Folkhälsomyndighetens beslut

Anna Jansson